

PRAKTISCH GEZINSUITBREIDING

www.licg.nl
over houden van huisdieren

De komst van een baby is het begin van een drukke periode. U kunt daarom beter ruim van te voren bedenken hoe u straks alles in goede banen wilt leiden. Denk daarbij ver vooruit: ga niet alleen uit van een pasgeboren baby, maar bedenk ook hoe het straks zal gaan als uw kind gaat kruipen en lopen. Misschien wilt u een aantal aanpassingen in huis aanbrengen. Kleine kinderen steken van alles in hun mond, dus wellicht dat u de kattenbak een andere plaats wilt geven. De voerplaats van de hond wilt u misschien op een af te schermen plek zetten. Ook kan het handig zijn om nu alvast uw terrarium van extra sloten te voorzien, zodat uw kind straks niet zelf de bak opent.

Uw huisdieren moeten wennen aan al deze veranderingen. Het is erg belangrijk om ze hier rustig op voor te bereiden. Hoe eerder u uw huisdier voorbereidt op de komst van een kind, des te groter de kans dat uw huisdier hier goed mee om zal gaan. Door op tijd te beginnen kunt u een heleboel ellende voorkomen. En kunt u ook op tijd actie ondernemen wanneer uw huisdier moeite heeft te wennen aan de veranderingen. Bijvoorbeeld door hulp in te schakelen. Bovendien weet u dan dat eventuele gedragsproblemen bij uw huisdier voortkomen door de veranderingen in huis en niet zozeer door de komst van het kind zelf.

Algemene training

Het is natuurlijk fijn wanneer een dier al van jongs af aan gewend is aan drukte van kleine kinderen (doordat het dier goed gesocialiseerd is), maar dit is niet altijd het geval. Dit hoeft geen problemen te geven, maar vraagt wel extra aandacht en voorbereiding van uw kant.

De komst van een kindje is sowieso een goede gelegenheid om de manieren van uw huisdieren nog eens goed te bekijken. Het is belangrijk dat uw huisdier zich over het algemeen goed gedraagt naar de z'n baasjes, kinderen, gasten en huisdieren. Als uw huisdier hier nog wel wat extra training voor kan gebruiken, moet u hier ruim voordat de baby geboren wordt mee beginnen. Vooral voor honden is dat van belang, bepaald gedrag kan voor problemen zorgen als het kind er is. Voorbeelden van gedrag dat aandacht vraagt zijn: agressief gedrag naar mensen of dieren, angstig gedrag, brutaal of lomp gedrag, wild spelen en het niet luisteren naar commando's als zit, lig, kom, blijf, enzovoorts. Daarnaast kan het handig zijn om een hond te leren dat hij niet mag blaffen als de bel gaat. Wanneer uw baby geboren is krijgt u veel bezoek en is een blaffende hond niet prettig. Bovendien wilt u voorkomen dat uw baby straks steeds wakker schrikt door het geblaf.

Een ander voorbeeld van een dier dat misschien wel wat extra training kan gebruiken, is de papegaai. Papegaaien die partnergedrag vertonen, krijsen of agressief kunnen zijn, moeten leren om u niet meer als partner te zien.

Het is belangrijk dat u uw huisdier op de juiste manier voorbereid op de omgang met uw kind. Het is afhankelijk van het karakter van het dier (en van eventueel al aanwezig probleemgedrag) hoe u het beste uw dier kunt trainen en laten wennen aan veranderende situaties. In het algemeen moet u consequent zijn, positief gedrag belonen en negatief gedrag negeren. Sommige dieren hebben een andere methode, meer tijd of meer training nodig. Wanneer uw huisdier bijvoorbeeld slecht tegen hard geluid kan, voerbaknijd heeft, lijdt aan verlatingsangst of er andere problemen zijn, dan is het belangrijk om hier serieus mee om te gaan. Schakel dan op tijd deskundige hulp in, bijvoorbeeld een gedragsdeskundige.

Dieren met een probleemverleden

Sommige honden hebben last van bijvoorbeeld verlatingsangst. Anderen zijn als pup niet goed gesocialiseerd met kinderen. Ook zijn er honden die al eens agressief op kinderen gereageerd hebben. Voor dergelijke honden is een goede voorbereiding op de komst van een kind ontzettend belangrijk. Er moet uitgebreid en op de juiste wijze geoefend worden ("desensibiliseren"), zodat ze minder gevoelig reageren op bepaalde situaties, zoals de aanwezigheid van kinderen. Het is bovendien aan te bevelen om een gedragstherapeut in te schakelen om problemen te voorkomen. Bij agressief gedrag naar kinderen toe kunnen er verschillende oorzaken zijn. Een reden kan angstagressie zijn, maar er kan bijvoorbeeld ook sprake zijn van prooiagressie. Het is heel belangrijk om de verschillende soorten agressie te onderscheiden voordat u weet hoe u hier het beste mee om moet gaan. Neem hiervoor contact op met een gedragsdeskundige.

Minder tijd

Ondanks al uw goede voornemens, zal de relatie met uw huisdier veranderen wanneer er gezinsuitbreiding komt. Een kind vraagt veel aandacht. Daar waar u eerst tussen de bedrijven door gedachteloos uw huisdier aanhaalde, zult u nu vaak een kind op de arm hebben of anderszins met uw kind bezig zijn. Vaak hebben huisdieren moeite met deze afname van aandacht. Ook als de uitgerekende datum nadert, heeft u misschien minder energie en minder tijd voor uw huisdier. Dieren kunnen hierdoor gefrustreerd, gestrest of verveeld raken. Dit kan ertoe leiden dat ze afleiding gaan zoeken in bijvoorbeeld krabben aan de bank, kauwen op schoenen, verenplukken, plassen in huis, extreem veel geluid maken of ander ongewenst gedrag.

Bereid uw dier daarom ruim van tevoren voor op minder tijd. Eventuele veranderingen in tijd en ritme moeten geleidelijk ingevoerd worden. Probeer in de tijd voorafgaand aan de komst van uw baby de hoeveelheid (on)bewuste aandacht voor uw huisdier aan te passen aan de tijd die u er straks voor denkt te hebben. Zorg tegelijkertijd dat u op specifieke momenten juist bewust aandacht aan uw huisdier besteed. Op die manier zorgt u ervoor dat de hoeveelheid aandacht wat minder wordt, terwijl de kwaliteit van aandacht toeneemt. Door dit al op te bouwen voordat uw baby er is, zal uw huisdier geen link leggen tussen het kind en de veranderingen.

Wanneer u merkt dat u tijdelijk even minder tijd hebt, dan kunt u bijvoorbeeld de hulp inschakelen van burens, vrienden en familie. Een dierenoppas of een hondenuitlaatservice kan ook uitkomst bieden. Om uw dier thuis wat meer uitdaging te geven, kunt u uw huisdier bijvoorbeeld uitdagende denkspelletjes aanbieden, zoals voerpuzzels. Hierbij moet uw huisdier z'n best doen om het voer uit het spel te halen. Dergelijke spelletjes kunnen uw huisdier een hele tijd bezig houden en voorkomen verveling.

Veranderingen in huis

Misschien wilt u een aantal dingen in huis veranderen voor als de baby komt. Dit kan voor stress bij uw huisdier zorgen. Zorg daarom, indien mogelijk, voor geleidelijke veranderingen en begin op tijd. Als algemene voorbereiding kunt u overwegen feromonensprays of verdampers gebruiken. Dit zorgt ervoor dat uw hond of kat zich beter op z'n gemak voelt en daardoor minder gestrest reageert op veranderingen in uw huis.

Wanneer uw huisdier een nieuwe plaats in huis krijgt, moet u goed nadenken over de nieuwe plek. Een vogelkooi moet niet in de tocht komen te staan. Een aquarium kan beter niet naast het raam komen te staan in verband met teveel zonlicht en te sterke temperatuurverschillen. Katten en honden kunnen erg gewend zijn aan hun vaste lig- of eetplek en kunnen er moeite mee hebben als deze ineens verplaatst wordt.

Het verschuiven van de kattenbak vraagt ook de nodige aandacht. Wanneer u dieren hebt die gebruik maken van een kattenbak, dan kunt u de bak het beste steeds een klein stukje verplaatsen, totdat deze uiteindelijk op de juiste plek staat. Dit verkleint de kans op "ongelukjes" buiten de bak. Zet de kattenbak niet in de buurt van lawaaijige apparaten, zoals wasmachines of koelkasten. Zorg voor meerdere kattenbakken op verschillende plaatsen in huis, liefst op iedere verdieping één. Wanneer u zwanger bent, kunt u het beste iemand anders vragen om de bak schoon te maken in verband met het risico op toxoplasmose.

Veranderingen in de regels

Niet op bed of meubels

Als honden bovenop bed, bank en andere meubels mogen klimmen, komen ze daardoor op ooghoogte (of hoger) met een baby of klein kind. Een hond kan het kind zien als bedreiging of als competitie. Sommige honden zien een bed of een bank als hun eigen bezit en reageren dan ook bezitterig.

Er zullen nachten zijn dat u uw baby of kind bij u in bed neemt. Ook zult u weleens uw kind op de bank willen leggen om te verschonen of om te kleden. Als uw dreumes ouder wordt, zal hij zelf op de bank gaan zitten. Dit zijn allemaal situaties waarbij een hond die op de meubels wil springen per ongeluk een kind kan verwonden. Ook daarom is het belangrijk om uw hond aan te leren dat hij niet op bed of meubels mag. Leer dit aan vóórdat uw kind komt!

Niet in de slaapkamer

Bent u gewend dat uw huisdieren bij u op de slaapkamer slapen? Wanneer uw baby ook op uw slaapkamer gaat slapen, is het verstandig dat uw huisdier in die periode een andere plek krijgt. Dit zult u moeten trainen, zodat uw huisdier hier al aan gewend is voordat uw baby geboren wordt.

Datzelfde geldt ook wanneer uw huisdier eerst onbeperkt toegang had tot de kamer die straks als babykamer ingericht gaat worden. Wen uw dier er op tijd aan dat hij niet meer zomaar die kamer in mag. Zorg er altijd voor dat uw huisdier niet zonder toezicht op de slaapkamer van uw baby kan komen. Een dier kan onbedoeld in hetzelfde bedje als uw kind willen gaan slapen, met alle risico's van dien (verstikking, verdrukking, krabben, bijten). Wanneer u de deur van de kinderslaapkamer open wilt laten omdat u uw kind goed wilt horen, kunt u ervoor kiezen om een hordeur te plaatsen. Op die manier kan uw dier niet zomaar de kinderkamer in.

Voorkom dat een dier het babybedje als eigen slaapplek gaat zien en laat hem daarom nooit in het bedje van de baby slapen, ook niet als de baby nog niet geboren is. Ditzelfde geldt ook voor de box.

Vraag op tijd om hulp

Wanneer u zwanger bent, kunt u misschien niet alles zelf meer. Het verschonen van de kattenbak wordt bijvoorbeeld ontraden in verband met toxoplasmose. Het schoonmaken van een dierenverblijf of het trainen met uw huisdier kan misschien te zwaar worden. Ook kan het zijn dat u na de geboorte een tijdje in het ziekenhuis moet blijven. Vraag vrienden, familie en/of burens of zij kunnen helpen met bepaalde zaken. Wacht hier niet tot het laatste moment mee. Uw dier moet wennen aan een nieuwe verzorger en de verzorger moet bekend worden met de verzorging van uw dier.

Voorbereiden op een baby

Bereid uw dier voor op een baby door hem ruim van te voren al te laten wennen aan alle bijkomende veranderingen. Een baby in huis brengt nieuwe geuren, nieuwe geluiden, nieuwe spullen, vaak veranderingen in de inrichting en een andere invulling van de dag. Niet alleen honden, maar ook katten, papegaaien en andere dieren moeten wennen aan deze nieuwe dingen. Het kan helpen om met behulp van een realistische babypop (liefst eentje die babygeluiden maakt) te oefenen. Ten eerste went uw huisdier aan allerlei nieuwe geurtjes, geluiden en aan allerlei handelingen die u uitvoert. Ten tweede kunt u zo zelf goed zien hoe uw dier hierop reageert en waar er eventueel problemen te verwachten zijn.

Oefenpop:

Oefen met de pop in de nabijheid van uw huisdier en behandel de pop als een echte baby (dus laat de pop niet "rondslingeren" als u klaar bent met oefenen). Moedig aan dat uw dier de pop op een rustige, beleefde manier onderzoekt en beloon goed gedrag. Corrigeer op een vriendelijke manier te ruw gedrag, zoals de baby aan willen raken met de poten, likken, knabbelen, springen, enzovoorts. Moedig goed gedrag aan. Leg de pop eens in de box, verschoon de pop, zet de pop in de autostoel, ga wandelen met de kinderwagen. Op die manier went uw dier aan de handelingen die u verricht, maar ook meteen aan de spullen rondom de baby, zoals box en wandelen met de kinderwagen.

Geur:

Dieren zijn vaak erg geïnteresseerd in geuren. Laat uw huisdier wennen aan de geur van een baby door op de pop babyproducten te smeren die u straks ook voor uw baby wilt gebruiken, zoals babyzalf en lotion. Laat uw huisdier daar rustig aan ruiken. Sommige dieren reageren hier niet op, andere dieren zijn juist erg nieuwsgierig. Wanneer uw baby geboren is, kunt u uw dier voorafgaand aan daadwerkelijke kennismaking, alvast laten ruiken aan bijvoorbeeld een schone doek die uw baby omgehad heeft. U kunt deze doek bijvoorbeeld gebruiken bij de pop en daar uw dier weer aan laten ruiken. Laat uw dier nooit de pop of de kleding in zijn mond nemen, maar ga met de situatie om zoals u ook om zou gaan met een echte baby.

Geluid:

Leer uw dier wennen aan babygeluiden. Dit kunt u doen door een cd met deze geluiden af te spelen. Begin op een heel laag volume. Wanneer uw huisdier rustig en niet gestrest reageert, kunt u langzaam het volume opvoeren. Wanneer uw dier op enig moment angstig of gestrest reageert moet u meteen stoppen. Draai dan het volume omlaag tot een niveau waarbij uw dier ontspannen blijft. Blijf dit oefenen totdat uw huisdier volledig kalm en gewend is aan het geluid. Dit kan enkele dagen tot zelfs weken duren. U kunt nog variëren door bijvoorbeeld de radio in een wieg te leggen, of ermee rond te lopen.

Andere geluiden om uw dier aan te laten wennen zijn bijvoorbeeld speelgoedgeluiden. Sommige soorten speelgoed maken erg veel, hard of irritant geluid. U kunt uw dier daar stapsgewijs aan laten wennen door het dier eerst bezig te houden, terwijl het speelgoed in de zachtste stand in een andere kamer aangezet wordt (liefst met de tussendeur dicht). Als dat goed gaat, kunt u de tussendeur open doen. Als uw huisdier daar rustig onder blijft, kunt u dier en speelgoed in dezelfde ruimte brengen en het speelgoed uiteindelijk, indien mogelijk, ook op de luidste stand aan zetten. Door stapsgewijs met het speelgoed te laten kennismaken, kunt u testen of uw huisdier misschien bang is voor het speelgoed, of er zelfs agressief op reageert.

Vorbereiden op een ouder kind

Wanneer u een kind adopteert, een pleegkind in huis krijgt of wanneer uw huisdier om een andere reden aan oudere kinderen moet wennen, dan kunt u beter niet met een pop werken. Probeer in plaats daarvan uw dier te laten wennen aan kinderen die op bezoek komen. Laat kinderen niet meteen naar uw dier toe gaan, maar laat het dier eerst wennen aan de aanwezigheid van het kind en zelf naar het kind toe komen. Gaat dat goed, dan kan het kind ook eens naar het dier toe gaan. Voorkom dat kinderen achter het dier aan lopen of het dier meteen oppakken, want dan kan het dier juist bang worden voor kinderen. Blijf er altijd zelf bij!

Bij honden kunt u gaan wandelen in kinderrijke buurten, zoals bij een speeltuintje of een school. Houd uw hond dan wel op veilige afstand en beloon uw hond wanneer hij goed reageert. Bij negatieve reacties, zoals angst, agressie of stress moet u uiteraard vermijden om de hond te belonen! Als de hond rustig blijft, kunt u ook kinderen contact met hem laten maken. Maar laat een hond die niet gewend is aan kinderen niet meteen door een hele groep kinderen benaderen of aaien, begin eerst met één kind en vertel het kind wat het moet doen. Kijk daarvoor ook op www.minderhondenbeten.nl voor omgangsregels tussen honden en kinderen. Wanneer u merkt dat uw dier niet goed reageert op de aanwezigheid of nabijheid van kinderen, raadpleeg dan een gedragsdeskundige.

Medische zaken

Het is belangrijk dat uw huisdier geestelijk en lichamelijk gezond is. Wanneer dieren ziek of gestrest zijn, is de kans groter dat ze geïrriteerd of zelfs agressief reageren op veranderingen. Laat daarom een gezondheidscontrole uitvoeren door de dierenarts. Zorg dat de vaccinaties up-to-date zijn en dat uw huisdier geen parasieten bij zich draagt, zoals vlooiën, wormen, teken en mijten. Houd er rekening mee dat veel middelen schadelijk zijn bij inname, zorg er dus voor dat uw kinderen niet in contact komen met deze middelen en laat ze goed hun handen wassen als ze een dier geaaid hebben.

Let er op dat uw huisdier nergens pijn heeft, bijvoorbeeld door een blessure, artritis, enzovoorts. Wanneer uw kind het dier per ongeluk raakt op een plek die pijn doet, is het logisch dat het dier daar op reageert.

Zorg dat u weet welke gezondheidsrisico's huisdieren mee kunnen brengen, zoals bijvoorbeeld toxoplasmose en salmonella. Tuinen en zandbakken worden veelvuldig als toilet gebruikt door honden, katten en in het wild levende dieren. Daardoor kunnen deze plekken een bron van parasieten vormen. Wanneer u zwanger bent, moet u daarom altijd waterdichte handschoenen dragen tijdens het tuinieren. Was uw handen goed zodra u klaar bent met tuinieren en ook

wanneer u tussendoor iets wilt eten of drinken. Bedek een zandbak wanneer deze niet gebruikt wordt. Was de handen van uw kind goed wanneer hij in de zandbak gespeeld heeft, vooral als hij iets gaat eten of drinken.

Houd er rekening mee dat veel babyspeelgoed lijkt op hondenspeelgoed. Probeer te voorkomen dat uw hond zichzelf het babyspeelgoed toe-eigent. Dit is niet hygiënisch voor het kind, maar kan ook een risico vormen voor de hond, omdat dit speelgoed meestal niet "hond-proof" is.

Allergieën

Er zijn meerdere onderzoeken gedaan naar de aanwezigheid van huisdieren en het ontstaan van allergieën bij kinderen. Deze studies spreken elkaar soms tegen en zijn niet allemaal even goed onderbouwd. Het lijkt erop dat blootstelling aan huisdieren van jongs af aan geen verhoogde kans, en in sommige gevallen zelfs een lagere kans geeft op het ontstaan van allergieën, astma en eczeem. De komst van een kind hoeft dus zeker geen reden te zijn om uw huisdieren weg te doen. Als een kind allergisch blijkt te zijn voor bepaalde huisdieren, dan zorgt de aanwezigheid van huisdieren wel voor verergerde symptomen. In dat geval kan het verstandig zijn een nieuw baasje voor het dier te zoeken.

Eerste kennismaking met een baby

Als de baby voor het eerst thuiskomt uit het ziekenhuis, is het verstandig dat uw dier niet direct vrije toegang heeft tot eigenaar met baby. Wanneer bijvoorbeeld de moeder een tijd in het ziekenhuis heeft doorgebracht, dan kan zij het beste eerst zonder baby het dier begroeten. Zeker honden kunnen erg enthousiast reageren als zij hun baas een tijdje niet gezien hebben. U wilt voorkomen dat de hond u omver springt terwijl u de baby vast hebt.

Als uw huisdier z'n baasjes begroet heeft en rustig is, en de baby is dat ook (dus niet huilen), dan kunt u ze rustig kennis laten maken. Houd honden aan de lijn en probeer ze rustig te houden. Om uw huisdier bekend te maken met de geur van een baby kunt u het dier onder begeleiding laten ruiken en belonen wanneer het dier rustig snuffelt. Zolang het dier geïnteresseerd is, maar daarbij wel rustig blijft, mag hij blijven snuffelen. Wanneer uw huisdier angstig of overenthousiast reageert, probeer dan zijn aandacht rustig naar iets anders te verplaatsen, zoals spelen met speelgoed of een stukje training met voerbeloning. Als het niet lukt om de aandacht van het dier te verschuiven, of wanneer u signalen van agressie ziet, leid het dier dan rustig en stil weg van de baby, zonder hem te straffen. Forceer niets. Dwing uw huisdier ook niet tot interactie, bijvoorbeeld door een kat op te pakken en naar de baby toe te tillen. Het dier moet in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier (uiteraard wel verantwoord en onder begeleiding) kennis kunnen maken. Sommige huisdieren zullen zich snel aanpassen of negeren de baby. Andere dieren zullen langer nodig hebben om te wennen aan de nieuwe gezinssituatie.

Bij honden die angstig of opgewonden reageren gaat de introductie vaak beter wanneer er een afstand tussen de hond en de baby gehouden wordt. Beloon de hond wanneer hij rustig blijft en voer een paar basis commando's uit (zit, lig, enzovoorts) terwijl de afstand langzaam wat verkleind wordt. Bij honden die er moeite mee hebben kalm te blijven, kunt u de eerste kennismaking met de baby laten plaatsvinden in een periode van een aantal dagen, bijvoorbeeld tijdens wandelingen met het hele gezin.

- Laat uw huisdieren uitgebreid ruiken aan een wikkeldoek, handdoek of kleding waar de schone baby in gelegen heeft. Zo heeft uw dier een eerste kennismaking met de geur van de baby. Geef de doek of kleding niet af aan het dier, want hij mag er niet mee spelen, in bijten of aan krabben.
- Zorg dat uw huisdier zijn energie al kwijt is, bijvoorbeeld door een wandeling, voordat u baby en dier laat kennismaken.
- Wanneer u thuiskomt uit het ziekenhuis, geef uw huisdier dan eerst de tijd om u uitgebreid te begroeten voordat u de baby mee naar binnen neemt. Zorg dat er iemand in de buurt is om even uw baby vast te houden.
- Zorg dat er iemand in de buurt is wanneer u baby en huisdier laat kennismaken.

Bezoek

Wanneer uw baby geboren is, zult u veel visite krijgen. Zorg ervoor dat uw huisdieren niet kunnen ontsnappen als de buitendeur zo vaak opengaat. Vraag gasten om "sociale dieren", zoals honden en katten, eerst te begroeten, als deze dieren daarom vragen. Daarna kunnen ze uitgebreid de baby gaan bewonderen. Op die manier is het voor uw dier ook leuk dat er zoveel aandacht is. Als u een hond hebt die erg druk wordt wanneer er visite komt, kunt u overwegen het dier even apart te houden wanneer de visite de eerste kennismaking met de baby heeft. Op die manier voorkomt u dat u in alle drukte hond en kind niet goed in de gaten kunt houden.

Eerste kennismaking met een ouder kind

Dieren wennen over het algemeen geleidelijk aan de aanwezigheid van kinderen. Ouders hebben de gelegenheid om steeds op tijd met voorbereidingen en oefeningen te beginnen naarmate het kind ouder, beweeglijker en zelfstandiger wordt. Wanneer u een dier wilt laten wennen aan een ouder kind is dit niet altijd mogelijk. In dat geval is het belangrijk dat uw huisdier langzaam in contact gebracht wordt met het kind. Dit kan bijvoorbeeld door korte kennismakingen onder begeleiding, voordat kind en dier daadwerkelijk in hetzelfde huis gaan wonen.

Honden

Bij zo'n kennismaking kan de hond het beste aan de lijn gehouden worden. Wanneer het kind rustig ergens zit, kunt u de hond (als deze rustig is) toestaan om het kind te benaderen. Voorkom dat het kind gaat schreeuwen of de hond vast wil pakken. Het kind kan bijvoorbeeld wat brokjes naar de hond werpen of eventueel uit de hand voeren (als alles erg goed gaat tussen hond en kind en de hond hier rustig mee omgaat). Kennismaken tussen een wat ouder kind en een hond kan het beste op een neutraal terrein plaatsvinden.

Ook bij oudere kinderen is het belangrijk om dier en kind in de gaten te houden. Veel bijtincidenten bij oudere kinderen vinden plaats wanneer ze een hond aaien, omhelzen, kussen of knuffelen. Het is daarom belangrijk om kinderen zo snel mogelijk te leren hoe ze op een goede manier met een hond om moeten gaan. Leer uw kind de tien gouden regels aan voor een goede omgang met

honden. U vindt deze op www.licg.nl.

Katten

De combinatie van kinderen en katten geeft meestal niet veel problemen. Veel katten kiezen ervoor om dingen waar ze bang voor zijn uit de weg te gaan. Het is dan wel belangrijk dat de kat de ruimte en de mogelijkheid heeft om het kind uit de weg te gaan. Wanneer dat niet lukt of wanneer een kat van nature brutaler en minder bang is, dan kan een confrontatie tussen kind en kat resulteren in krabben of bijten. Kennismaken met een kat kan het beste plaatsvinden in het huis van de kat, waar deze zich veilig voelt. Bij een kat kan het helpen om bijvoorbeeld wat spelletjes met het dier te spelen.

Andere dieren

Als het dier geïnteresseerd is, moedig dan rustig kennismaken tussen dier en kind aan. Laat het kind het dier niet optillen. Wanneer het dier terughoudend of nerveus reageert, moedig het kind dan aan om het dier te negeren en iets anders te gaan doen. Geef het dier de tijd om aan het kind te wennen. Houd ze apart totdat het dier er klaar voor is. Voorkom dat een overenthousiast kind een onwillig dier begroet, dat vergroot de kans dat het dier slecht aan het kind went.

Na de eerste kennismaking

Ook als de eerste kennismaking goed is gegaan, dan blijft het belangrijk dat u blijft werken aan positieve associaties met de baby. Dit kunt u bijvoorbeeld doen door uw huisdier iets lekkers te geven wanneer de baby in de buurt is, vooral wanneer de baby huult. U kunt ook vaker met hond en kinderwagen gaan wandelen. Een veelgemaakte fout is om het dier (onbewust) te negeren wanneer de baby wakker is, en juist aandacht te geven als de baby weer slaapt. U loopt dan het risico dat de dier juist de afwezigheid van een baby leuk gaat vinden, terwijl het andersom moet zijn! Uw hond moet het wakker en aanwezig zijn van de baby juist associëren met leuke dingen, zoals iets lekkers te eten krijgen, wandelen, en aandacht krijgen. Bij afwezigheid van de baby (bijvoorbeeld als deze slaapt) moet u natuurlijk niet uw huisdier gaan negeren, maar hoeft er ook niets "speciaals" plaats te vinden.

Voor bange dieren kan de verandering van de normale interacties met u als eigenaar een bron van extra stress zijn, naast de toch al veranderde gezinssamenstelling. Dit soort dieren kunt u het beste ook extra aandacht geven wanneer de baby niet aanwezig is, en alleen zeer speciale extraatjes gebruiken wanneer de baby wel aanwezig is. Gebruik de afwezigheid van uw kind ook, indien mogelijk, voor dingen die u minder makkelijk kunt doen als de baby er wel is, zoals bepaalde ruwere spelletjes of verzorging waar uw dier niet van houdt. Op die manier worden wildere of minder prettige ervaringen niet geassocieerd met het kind. Bovendien voorkomt u dat uw kind, als het wat ouder is, deze dingen na wil bootsen, terwijl juist deze dingen niet geschikt zijn voor een kind om te doen.

Veiligheid

Nooit alleen laten

Laat baby's en kleine kinderen nooit alleen met een huisdier. Hoe betrouwbaar en lief een dier ook is, er kan altijd iets gebeuren waardoor het dier toch besluit te bijten of krabben. Zelfs het meest kindvriendelijke dier, dat weinig moeite heeft met de iets minder voorzichtige aanrakingen van kleine kinderen, kan op enig moment uitvallen naar een kind. Eventueel eerder afgegeven waarschuwingssignalen worden door kinderen vaak niet opgepikt.

Voor een hond is een kind tot een leeftijd tot ongeveer 12 jaar oud een ranglagere. De hond ziet het kind als 'mensenpup', en vanuit zijn oogpunt bezien heeft hij het recht om deze ranglagere te corrigeren als het kind iets doet wat de hond niet wil. De rang van het kind wordt verhoogd door de aanwezigheid van de ouders. Doordat deze (als het goed is) in rang boven de hond staan, en het kind bij de ouders hoort, wordt de rang van het kind boven die van de hond getild. Dat is dan ook een belangrijke reden waarom een kind en een hond nooit samen alleen gelaten mogen worden! Zonder de aanwezigheid van een volwassene zal de hond het kind weer als lager in rang gaan zien. Papegaaien zijn vanwege hun krachtige snavel minder geschikt voor kinderen. Een beet van een papegaai kan een kind ernstig verwonden.

Wanneer u terrariumdieren houdt, is het belangrijk dat u het terrarium goed kunt afsluiten, zodat uw kind de bak niet zelf kan openen. Ook een aquarium kan het beste afgedekt zijn zodat het kind er geen hand in kan steken of er iets in kan laten vallen. Leer het kind om niet op ruiten van aquaria en terraria te kloppen.

Behalve de veiligheid voor het kind moet u natuurlijk ook letten op de veiligheid van het dier. Jonge kinderen zijn beweeglijk en op een vogel, een hamster of ander klein dier kan gemakkelijk gestapt worden. Een te ruwe behandeling of verkeerd beetpakken kan een dier makkelijk verwonden. Het per ongeluk laten vallen van een dier kan ook ernstige verwondingen of zelfs de dood van het dier tot gevolg hebben.

Zorg voor een baby- en kindvrije plek in huis

Het is belangrijk dat er een plek is waar u kind en huisdier uit elkaar kunt houden. Dat is veilig wanneer u even naar het toilet wilt, de telefoon op moet nemen, of anderszins het contact tussen kind en dier even niet in de gaten kunt houden. Ook tijdens het eten is het makkelijk dat uw huisdier op een aparte plek kan blijven. Deze plek kan een aparte kamer zijn, maar bijvoorbeeld ook de bench die uw dier als rustplek gebruikt. De kamer door middel van een hek scheiden is ook een mogelijkheid. Zorg er voor dat uw kind niet bij de plek van uw dier kan komen en ook niet de handen door hek of bench kan steken. Uiteraard moet u zorgen dat u het apart zetten van uw huisdier op tijd gaat trainen. Uw dier moet dit niet als straf zien, maar ook niet negatief gaan associëren met uw kind.

Het is daarnaast voor een huisdier prettig om één of meerdere plaatsen in huis te hebben waar hij zich terug kan trekken van de drukte die kinderen met zich mee kunnen brengen. Deze plaatsen moeten dan niet toegankelijk zijn voor kinderen. Dit kunt u bereiken door gebruik te maken van een bench, kattenluikjes, hoger gelegen plaatsen, enzovoorts. Leer uw kinderen van jongs af aan dat ze het dier op die plek met rust moeten laten en hun handen niet door de tralies van een kooi of bench mogen steken.

Leer uw kinderen hoe ze om moeten gaan met een hond

Veel kinderen vinden honden leuk. Omdat ze nog niet begrijpen dat dit niet altijd wederzijds is, komt het veel voor dat kinderen plotseling een hond beginnen te aaien of er met uitgestoken handen op af lopen. Een hond kan dit eng vinden of er gewoon niet van gediend zijn, waardoor risicovolle situaties ontstaan. Het is daarom belangrijk dat ouders hun kinderen leren hoe ze een hond moeten benaderen. De juiste volgorde bij het aaien van een hond is:

- Eerst aan vader of moeder vragen.
- Dan aan de baas van de hond vragen.
- Als het kind van allebei mag aaien, mag het kind rustig een hand uitsteken en kijken of de hond naar het kind toekomt. Zo nee, dan heeft hij er geen zin in en moet het kind de hond met rust laten.

Voorkom bijtincidenten

Bijtincidenten bij kinderen ontstaan vaak doordat kind en hond elkaar niet goed begrijpen. Voor kinderen is het moeilijk om de lichaamstaal van een hond te interpreteren, vooral als zij hier niet in geoefend zijn. Een hond is voor een kind al gauw groot en daarom soms eng. Voor kleine kinderen lijkt het grommen van een hond of tanden laten zien al gauw op lachen.

Voor een hond kan een kind vreemd, verwarrend of bedreigend zijn, zeker als hij niet van pup af aan gewend is aan het omgaan met kinderen. Kinderen gedragen zich anders dan volwassenen. Ze rennen, gillen, willen de hond knuffelen en hun armen om hem heen slaan of spelen met luidruchtig speelgoed terwijl ze op de grond zitten. Hele jonge kinderen bewegen zich anders voort dan volwassenen, ze kruipen of lopen nog wat wiebelig rond. Dat kan de hond in verwarring brengen.

Extra aandacht voor een veilige omgang tussen honden en kinderen kan helpen om problemen te voorkomen. Leer een kind om dieren met rust te laten wanneer:

- Het dier slaapt
- Het dier eet of kauwt op botten of speelgoed
- Wanneer dieren hoogzwanger zijn, bevallen of jongen hebben.
- Wanneer dieren ziek, gestrest of gewond zijn
- Wanneer dieren in een hoek gedreven zijn, opgesloten zijn, enzovoorts
- Wanneer er geen volwassenen zijn

Straf waarschuwingen nooit!

Als uw huisdier gromt, blaast of ander waarschuwend gedrag vertoont tijdens contact met uw kind (of naar de pop wanneer u daarmee oefent), dan is het belangrijk dat u dit niet afstraft! Uw huisdier laat u weten dat hij zich niet op z'n gemak voelt. Door uw dier hiervoor te straffen, loopt u de kans dat uw dier een volgende keer geen waarschuwingen meer afgeeft, maar meteen echt agressief wordt.

Wanneer uw dier dergelijke waarschuwingen afgeeft, dan is het belangrijk om een professionele trainer of gedragstherapeut te raadplegen. Die kan inschatten of uw dier met training kan leren wennen aan het kind. In sommige gevallen kan er besloten worden dat het in het belang van de veiligheid beter is om voor het dier (eventueel tijdelijk) een ander adres te zoeken.

Als dieren gestrest zijn, zullen ze sneller het gevoel hebben dat ze zichzelf moeten beschermen. Wanneer u denkt dat uw huisdier gestrest is, bang, nerveus, of ziek, zorg dan dat uw baby of kind niet in de buurt komt. Probeer te achterhalen wat de reden van de stress is. Als uw dier gestrest raakt door uw kind, raadpleeg dan meteen een gedragsdeskundige.

Bij het LICG kunt u terecht voor onafhankelijke en betrouwbare informatie over het 'houden van huisdieren'. Door het bieden van deze informatie en het organiseren van campagnes levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

Versie: september 2015

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl